VIA VINO 2026.
ODRŽIVOST U PRAKSI

Sveta Jana, 9. i 11. listopada 2026.

Via Vino 2026. u Svetoj Jani povezao je edukaciju, vinsku baštinu, lokalnu gastronomiju i stvarno iskustvo posjetitelja u dva sadržajno povezana dana. U petak, 9. listopada, stručni panel projekta InterWine otvorio je pitanja budućnosti vinskog turizma, održivosti i suradnje različitih dionika. U nedjelju, 11. listopada, festival Via Vino iste je teme prenio iz razgovora u praksu, kroz susret s vinarijom, lokalnom gastronomijom, prostorom i ljudima koji stvaraju identitet kraja.

Turistička zajednica Zagrebačke županije kroz Via Vino i projekt InterWine održivost promatra šire od okolišnih mjera: kao povezivanje lokalnih proizvođača i ugostitelja, očuvanje baštine, edukaciju budućih turističkih stručnjaka, odgovorno korištenje prostora, praćenje stavova sudionika i razvoj vinskog turizma koji ostaje vezan uz mjesto iz kojeg nastaje.

Ključni pokazatelji

Područje	**Pokazatelj**
Panel InterWine	38 zainteresiranih sudionika ispunilo je anketu nakon panela; među njima su bili učenici Hotelijersko-turističke škole Zagreb i drugi sudionici
Organizirani dolazak na panel	35 od 38 anketiranih sudionika navelo je dolazak organiziranim autobusom
Važnost održivosti nakon panela	prosječna ocjena 4,3 / 5
Učinak panela	interes za budući rad u turizmu 4,2 / 5; razumijevanje teme 3,8 / 5
Festival Via Vino	89 zainteresiranih posjetitelja ispunilo je detaljnu postfestum anketu
Ukupni obuhvat dviju anketa	127 anketnih odgovora ukupno: 38 nakon panela + 89 nakon festivala
Važnost održivosti festivala	prosječna ocjena 4,75 / 5
Način dolaska na festival	85,4 % automobilom; 12,4 % pješice; 4,5 % javnim prijevozom; 2,2 % organiziranim prijevozom; 2,2 % biciklom
Zajedničke vožnje	među 81 odgovorom prosječna popunjenost vozila iznosila je oko 2,8 osoba; 59,3 % vozila imalo je tri ili četiri osobe
Ukupno zadovoljstvo	prosječna ocjena 4,78 / 5 među 89 anketiranih posjetitelja

1. Petak - panel InterWine i ulaganje u znanje

Panel „Kako vino postaje razlog putovanja? – Od vinske baštine do turističkog proizvoda kroz projekt InterWine“ održan je u Vinariji Dobra Berba. Okupio je turističku, vinarsku, razvojnu i kulturnu perspektivu te otvorio pitanja koja su ključna za održiv razvoj vinskih destinacija: što gost danas očekuje, kako stvarati nova iskustva bez gubitka autentičnosti, kako kulturnu baštinu povezati s vinom i kako suradnja različitih dionika može stvoriti proizvode koji ostaju vrijedni i nakon završetka pojedinog projekta.

Posebni gosti bili su učenici prvih razreda Hotelijersko-turističke škole Zagreb, koji su panel pratili u okviru terenske nastave. Međutim, anketu nakon panela nisu ispunili svi učenici niti su svi ispitanici bili učenici. U anketi je sudjelovalo 38 zainteresiranih sudionika panela, zbog čega se u rezultatima pojavljuju i starije dobne skupine. Rezultati se zato promatraju kao povratna informacija zainteresiranih sudionika, a ne kao reprezentativan prikaz svih prisutnih.

Učenje kroz iskustvo

Nakon razgovora učenici su obišli proizvodni pogon Vinarije Dobra Berba. Time je rasprava o vinskom turizmu povezana sa stvarnim mjestom proizvodnje i svakodnevnim radom vinarije. Vino se nije promatralo samo kao proizvod za kušanje, nego kao rezultat prostora, znanja, ljudi i lokalne tradicije.

Što su sudionici prepoznali kao održivost

Anketirani sudionici održivost u razvoju turizma ocijenili su vrlo visoko, prosječnom ocjenom 4,3 od 5. Najčešće su je povezivali s očuvanjem kulturne baštine i prirode te korištenjem lokalnih proizvoda. Održivi prijevoz i uključivanje lokalne zajednice bili su rjeđe prepoznati, što pokazuje gdje postoji prostor za daljnju edukaciju i konkretnije primjere.

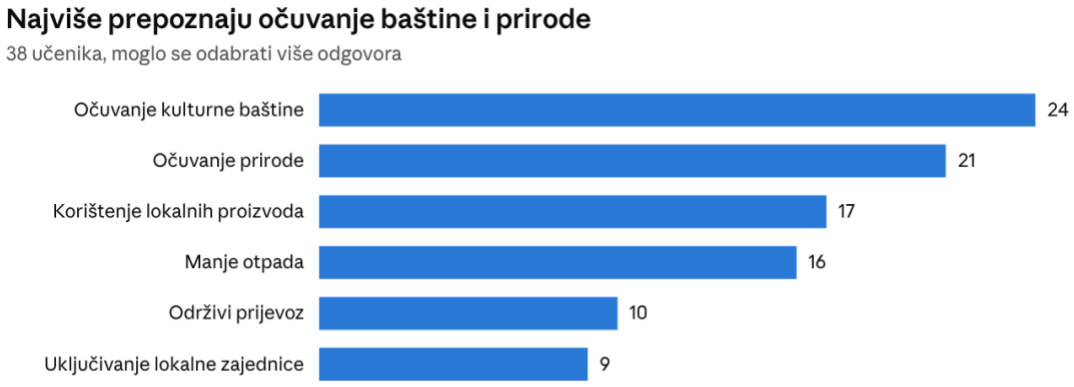

Anketa nakon panela: aspekti održivosti koje su sudionici najčešće prepoznali (38 odgovora)

Panel kao poticaj za budući rad u turizmu

Učinak panela posebno se vidi u motivacijskom dijelu. Interes za budući rad u turizmu ocijenjen je prosječnom ocjenom 4,2 od 5, dok je razumijevanje teme ocijenjeno s 3,8 od 5. To pokazuje da je panel snažno otvorio interes i približio mogućnosti rada u turizmu, uz prostor za još više praktičnih i iskustvenih sadržaja u budućnosti.

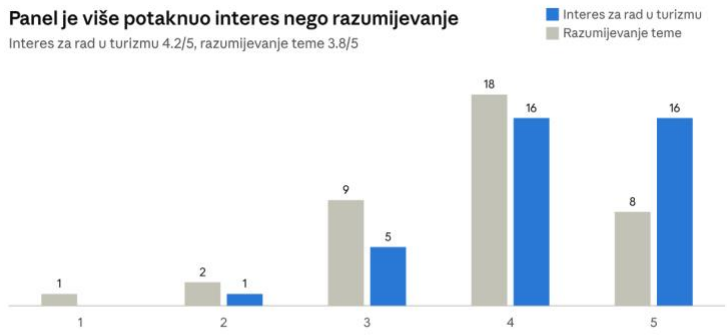

Učinak panela na razumijevanje teme i interes za rad u turizmu

2. InterWine - održivost kroz suradnju i baštinu

Panel je održan u okviru projekta InterWine, prekogranične suradnje Hrvatske i Slovenije koja povezuje vinogradarstvo, vinarstvo, kulturnu baštinu i turizam. Održivost se ovdje ne temelji samo na pojedinačnoj vinariji ili jednom događanju, nego na povezivanju prostora, znanja, lokalnih priča i dionika s obje strane granice.

Razgovor je posebno naglasio dugoročnost turističkih proizvoda. Projekti mogu otvoriti prostor za ulaganja, edukaciju i suradnju, ali pravi učinak nastaje kada sadržaji postanu dovoljno relevantni da ih lokalni dionici i poduzetnici nastave razvijati i nakon završetka projektnog ciklusa.

3. Nedjelja - festival kao održivi doživljaj mjesta

Festival Via Vino održan je 11. listopada u Vinariji Dobra Berba. Program je povezao vinsku ponudu domaćina s lokalnom gastronomijom i posjetiteljima približio posebnosti kraja u kojem ta vina nastaju. U središtu događanja bili su pjenušci Dobre Berbe i gastronomska ponuda lokalnog ugostitelja Kora, čime su vino, hrana i mjesto povezani u jedinstven turistički doživljaj.

Održavanje programa u samoj vinariji dodatno je naglasilo neposredan kontakt s domaćinima. Posjetitelj tako ne upoznaje samo proizvod, nego prostor, ljude i priču koja iza njega stoji. Time se turistička vrijednost gradi na autentičnosti lokalnog okruženja i suradnji dionika, a ne na sadržaju koji bi se mogao jednako prenijeti na bilo koju drugu lokaciju.

4. Lokalni lanac vrijednosti

Via Vino povezuje vinariju, lokalnu gastronomiju i turističku zajednicu u modelu u kojem svaki dionik doprinosi ukupnom iskustvu. Vinar predstavlja proizvod i prostor njegova nastanka, lokalni ugostitelj gastronomsku interpretaciju kraja, a Turistička zajednica Zagrebačke županije povezuje dionike i gradi vidljivost proizvoda na razini destinacije.

Takav pristup zadržava turistički doživljaj vezanim uz lokalni prostor i otvara mogućnost novih suradnji između vinara, ugostitelja i drugih pružatelja usluga. Istodobno posjetitelju daje razlog da vino doživi kao dio šireg identiteta destinacije.

5. Publika vezana uz destinaciju

Anketu nakon festivala nisu ispunili svi posjetitelji, nego oni koji su bili zainteresirani sudjelovati. Broj odgovora razlikovao se ovisno o pitanju, pa rezultate treba promatrati kao uvid u stavove i navike anketiranih, a ne kao potpunu strukturu svih posjetitelja festivala.

U detaljnom skupu od 89 odgovora, 44,9 % anketiranih bilo je iz Zagrebačke županije, a 39,3 % iz Grada Zagreba. Zajedno je 84,2 % ispitanika dolazilo iz neposredne regije, što pokazuje snažnu regionalnu ukorijenjenost Via Vina i potencijal za razvoj ponovnih dolazaka i kraćih izleta u vinsku destinaciju.

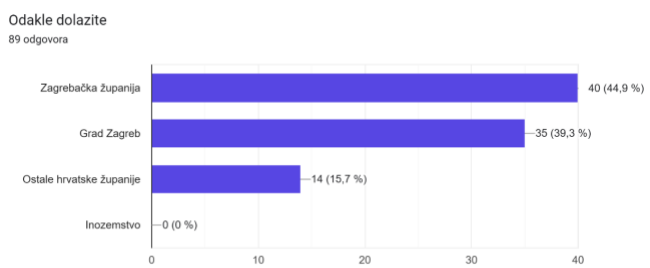

Odakle dolaze anketirani posjetitelji festivala Via Vino (89 odgovora)

6. Održiva mobilnost i zajedničke vožnje

Mobilnost je jedno od područja u kojem Via Vino jasno pokazuje i postignute pomake i prostor za daljnji razvoj. Među 89 anketiranih posjetitelja osobni automobil bio je dominantan način dolaska (85,4 %), dok je 12,4 % ispitanika stiglo pješice, 4,5 % javnim prijevozom, 2,2 % organiziranim prijevozom odnosno autobusom i 2,2 % biciklom. Rezultati pokazuju da alternativni oblici dolaska već postoje, ali i da upravo održiva mobilnost ostaje jedno od područja s najvećim prostorom za daljnje unapređenje.

Dodatni uvid daje pitanje o broju osoba u vozilu, na koje je odgovorilo 81 ispitanik. Najčešći su bili dolasci u dvoje (37 %) i troje (38,3 %), dok je 21 % ispitanika navelo četiri osobe u vozilu. Prosječna popunjenost vozila iznosila je oko 2,8 osoba, što pokazuje da je zajedničko putovanje već prisutno među dijelom publike, iako automobil ostaje najzastupljeniji način dolaska.

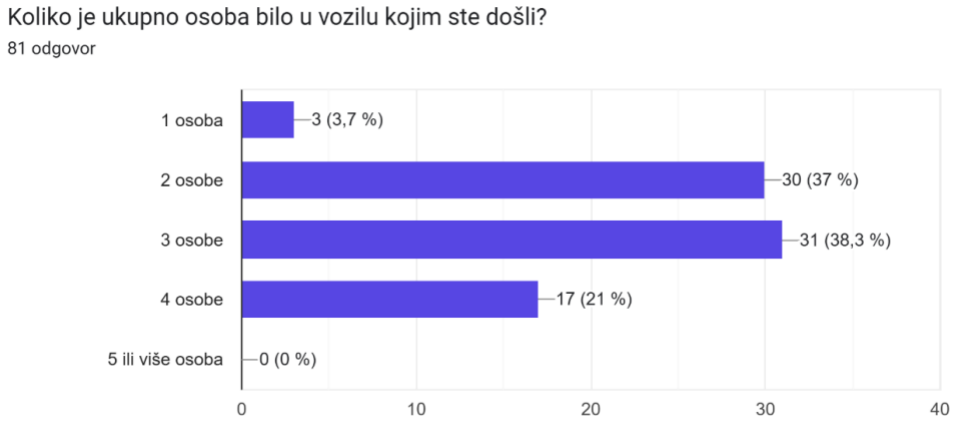

Broj osoba u vozilu među anketiranim posjetiteljima koji su odgovorili na pitanje (81 odgovor)

7. Odgovorno korištenje prostora i upravljanje događanjem

Održivi pristup Via Vinu uključuje i način na koji se događanje uklapa u prostor vinarije. Posebna pozornost posvećena je gospodarenju otpadom i odgovornom korištenju prostora, kako bi se opterećenje lokacije tijekom događanja svelo na razumnu mjeru. Održavanje festivala u postojećem prostoru vinarije omogućuje korištenje autentične lokacije bez stvaranja zasebne festivalske infrastrukture. Prostor proizvodnje tako istodobno postaje prostor turističkog doživljaja, pri čemu zadržava svoju osnovnu funkciju i identitet.

8. Održivost koja se prati i mjeri

Važan dio održivog upravljanja jest prikupljanje povratnih informacija. Ankete nakon panela i festivala provedene su dobrovoljno među zainteresiranim sudionicima i posjetiteljima. Nakon panela prikupljeno je 38 odgovora, a nakon festivala 89 odgovora, odnosno ukupno 127 anketnih odgovora kroz oba događanja. Pojedina dodatna pitanja imala su manji broj odgovora, pa se rezultati uz svako pitanje prikazuju prema stvarnoj bazi ispitanika.

Na festivalu je važnost održivosti ocijenjena prosječnom ocjenom 4,75 od 5. U detaljnom prikazu od 89 odgovora čak 85,4 % ispitanika dalo je najvišu ocjenu. Ukupno zadovoljstvo festivalom također je vrlo visoko, s prosječnom ocjenom 4,78 od 5.

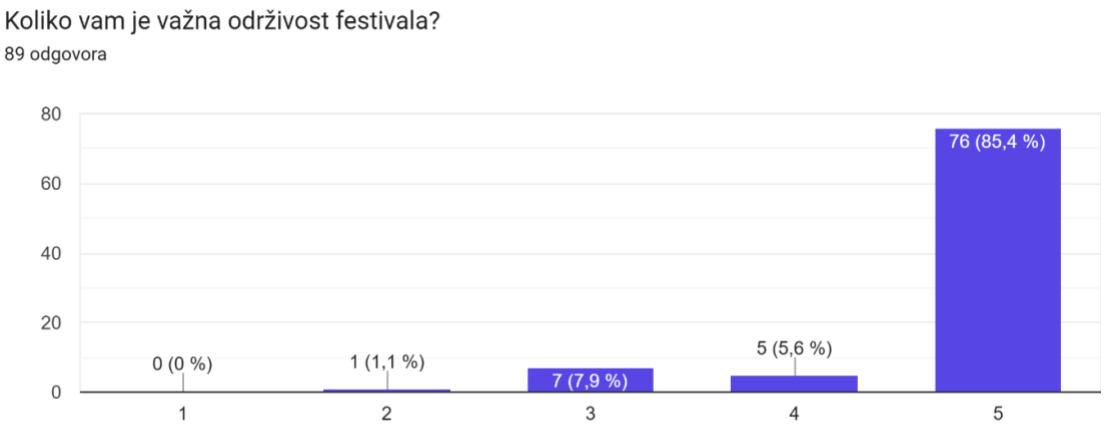

Važnost održivosti festivala među anketiranim posjetiteljima (89 odgovora)

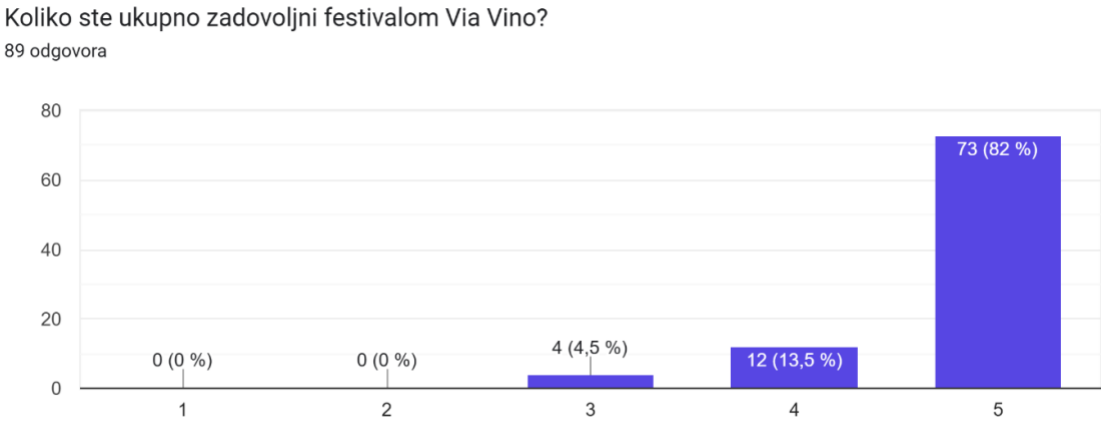

Ukupno zadovoljstvo festivalom među anketiranim posjetiteljima (89 odgovora)

9. Dva dana, jedan model održivog vinskog turizma

Petak i nedjelja imaju različite uloge, ali zajedno čine jednu cjelinu. Panel je održivost vinskog turizma otvorio kao temu učenja, rasprave i budućeg profesionalnog razvoja, dok je festival pokazao kako ta načela izgledaju u stvarnom turističkom proizvodu.

U petak su sudionici razgovarali o autentičnosti, baštini, suradnji i dugoročnosti turističkih proizvoda. U nedjelju su posjetitelji te elemente doživjeli kroz vinariju, lokalnu gastronomiju, susret s domaćinima i mjesto na kojem vino nastaje. Upravo povezanost edukacije i iskustva daje Via Vinu širu vrijednost od jednodnevnog događanja.

10. Prostor za daljnji razvoj

Rezultati istodobno pokazuju područja koja je moguće dodatno unaprijediti. Održiva mobilnost ostaje važan smjer razvoja, posebno kroz jačanje javnog i organiziranog prijevoza. Kod edukativnih aktivnosti postoji prostor za još konkretnije približavanje uloge lokalne zajednice i mobilnosti u održivom turizmu.

Visoka važnost koju anketirani posjetitelji pridaju održivosti, snažna regionalna publika i velik udio povratnih gostiju stvaraju dobru osnovu za razvoj koji ne narušava autentičnost događanja. Cilj nije povećavati opseg pod svaku cijenu, nego zadržati povezanost s lokalnim prostorom, domaćinima i kvalitetom doživljaja.

Zaključak

Via Vino 2026. pokazuje održivost u praksi kroz spoj edukacije, lokalnog gospodarstva, baštine, odgovornog korištenja prostora i praćenja ponašanja sudionika. Panel projekta InterWine ulagao je u znanje i buduće stručnjake, dok je festival lokalno vino povezao s gastronomijom, domaćinima i stvarnim iskustvom destinacije.

Turistička zajednica Zagrebačke županije kroz takav model ne promatra vino samo kao proizvod, nego kao polazište za povezivanje ljudi, prostora i lokalne vrijednosti. Visoka ocjena važnosti održivosti među anketiranim posjetiteljima, zajedničke vožnje, uključivanje lokalnih dionika i obrazovna komponenta InterWine panela pokazuju da održivi vinski turizam može istodobno biti kvalitetan, autentičan i razvojno usmjeren.

Panel je održan u okviru projekta InterWine – Heritage, Wine, Experiences, prekograničnog projekta Interreg Slovenija–Hrvatska 2021.–2027., koji povezuje vinsku baštinu, turizam i suradnju hrvatskih i slovenskih partnera.